Historie & Samfundsfag

At være et skridt foran

Nr. 2 - Juni 2016

Udgivet af Foreningen af Lærere i Historie og Samfundsfag

FALIHOS

Formand:
Dennis Hornhave Jacobsen
Overgade 41, 1 th.
5000 Odense
Tlf.: 28 12 78 89
Mail: dennis@falihos.dk

Næstformand/Webmaster:
Rasmus Helmin Kongstad Welling
Sofiendalvej 9
5500 Middelfart
Tlf.: 75 53 35 15 / 60 93 58 78
Mail: RasmusW@falihos.dk

Kasserer:
Tanja Andersen
Banevænget 17
Kollemorten
7323 Give
Tlf.: 28 14 88 86
Mail: Tanja@falihos.dk

Ansv. Redaktør
Ditte Gormsen
Killerupvej 11
2770 Kastrup
Tlf.: 40 11 35 79
Mail: Ditte@falihos.dk

Ansv. Redaktør
Kristine Traun-Terkelsen
Egernleddet 23
3660 Stenløse
Tlf.: 27 15 15 73
Mail: kristine@falihos.dk

Bestyrelsesmedlem
Heidi Jensen
Højstrupvej 4
7120 Vejle Ø
Tlf.: 28 43 31 61
Mail: Heidi@falihos.dk

Om Historie & Samfundsfag

Tidskriftet udgives elektronisk af foreningen af Historie og Samfundsfag (Falihos).

Manuskripter sendes til redaktionen:
redaktion@falihos.dk

ISSN 2246-6568.

Administration:
Tanja Andersen - Banevænget 17,
Kollemorten, 7323 Give.
E-mail: falihos@falihos.dk
Bank: Dansk Bank
Reg.: 1551 - konto-nr.: 3298611589
Giro: 307 4943

Abonnement, der inkluderer medlemskab af Foreningen af Lærere i Historieog Samfundsfag, tegnes hos kassereren for

- 295 kr. årligt for private
- 375 kr. årligt for institutioner
- 200 kr. årligt for studerende og pensionister.

Medlemskabet giver adgang til vores elektroniske magasiner, rabatter på bøger, adgang til alt materiale på vores hjemmeside, anmeldelser, artikler, undervisningsforslag, prøveoplæg, vejledning til prøver, debatforum, download af materialer, alle elektroniske numre, m.v.
Udmeldelse (inden 1/11) samt flytning/navneskift sendes skriftligt til kassereren eller som e-mail: falihos@falihos.dk.

Få flere informationer om tidsskriftet på vores hjemmeside:
www.falihos.dk

INDHOLD

Fra Årskonferencen Side 4

Undervisningsforløb - kvit og frit Side 7

Elever i 6.-10. klasse skal lave aviser om mennesker på flugt Side 12

Migrationskonference på Nationalmuseet Side 15

Newsdesk Side 16

ÅRSKONFERENCE
Fremtidens kompetencer

Hvilke kompetencer skal børn og unge opnå for at klare sig i morgendagens samfund? Er dannelse eller uddannelse vigtigst? At kunne eller at vide? Hvordan kan vi som skole eller kulturinstitution bedst klæde eleverne på til fremtiden?

Kravene til specifikke kompetencer afspejles i det samfund vi lever i, og dermed det samfund vi former. Når vi spørger, hvad er fremtidens kompetencer, så spørger vi samtidigt også:
Hvad er det for et samfund vi ønsker i fremtiden og hvordan sikrer vi os dette?

Dette var oplægget til FALIHOS' årskonference 2016, som blev afholdt på Nationalmuseet i København.

Vi takker for en fantastisk udbytterig konferencedag med spændende oplægsholdere, idéudveksling med museet, debat og networking.

Følgende er stemningsbilleder fra dagen.

Definition
Entreprenørskab er, når der bliver handlet på muligheder og gode ideer, og disse bliver omsat til værdi for andre. Den værdi, der skabes, kan være af økonomisk, kulturel eller social art.
FONDEN FOR ENTREP
MEDLEM AF JA WORLDWIDE
FALIH

Clio Online

Historiefaget

En håndsrækning til din årsplanlægning

– årsplaner til 2016/17, der dækker Fælles Mål

PRØV GRATIS

Se Historiefaget i nye rammer på vores nye interaktive platform. Læringsportalerne er opbygget efter Fælles Mål for 3.-9. klasse og giver dig faglige tekster og aktiviteter og spændende forløb. Prøv vores komplette årsplaner, og få mere tid til det allervigtigste – lærerig, motiverende og sjov undervisning.

Prøv gratis i 30 dage på Historiefaget.dk

Clio Online

UNDERVISNINGSFORLØB – KVIT OG FRIT

Af Tanja Andersen, best. medl. i FALIHOS og ansat ved Historielab med at udvikle artiklens omtalte undervisningsforløb.

HistorieLab, tidligere kendt under den noget tungere betegnelse, National Videncenter for historie- og kulturarvsformidling, har nu offentliggjort en række undervisningsforløb, der ligger frit tilgængeligt på deres hjemmeside.
De mange forløb, der pt. tæller ca. 40 færdige forløb, er et af centerets mange initiativer, der er rettet imod "at styrke historie- og kulturarvsformidlingen til børn og unge, samt at styrke historiefaget i grundskolen og bidrage til at skabe en engagerende og faglig stærk undervisning", som det hedder sig i centerets formål.

Alle forløbene er udviklet af folkeskolelærere, der i stor omfang har prøvet forløbene af i egen undervisning. Dette sikrer en kvalitet i undervisningsforløbene, som andre udgivere ikke kan prale af.

På hjemmesiden kan man via dropdown-menuer søge på både klassetrin, færdighed- og vidensområder, forløbets længde samt søge på forløb, der involverer bevægelse, tværfaglighed og arbejde uden for skolen. (billedtekst)
Forløbene er opbygget således, at der først gives en præsentation og begrundelse for forløbet, en problemstilling i relation til forløbet, overblik over forløbets omfang og materialer, samt de færdigheds- og vidensmål der opnås i forløbet. Herefter kan man downloade hele forløbet inklusiv lektionsplan, kommentar og øvrige råd, samt bilag der kan bestå af f. eks opgaver eller kildemateriale. Derudover indeholder nogle af forløbene også forslag til evaluering og differentiering.

Lektionsplan: Mad gennem tiden

Lektionsplan					
Modul	**Indholdsmæssigt fokus**	**Færdighedsmål**	**Læringsmål**	**Undervisningsaktivitet**	**Tegn på læring**
1 (1 lektion)	Indblik i stenalderen		Jeg kan ▪ besvare spørgsmål vedr. livsvilkår og mad i stenalderen	▪ Eleverne læser side 8-18 i "Historie 3" ▪ Eleverne laver Kahoot 1, der bygger på de læste sider.	
2 (2 lektioner)	Hente mad i naturen	Eleven kan præsentere eksemplariske måltider fra forskellige kulturer (madkundskab)	Jeg kan ▪ finde de ingredienser, jeg skal bruge	▪ Eleverne inddeles i "madgrupper" a fire elever. ▪ Eleverne skal i deres grupper ud og hente brændenælder m.m. i skoven og evt. hente varer. Tidsforbruget afhænger naturligvis af, hvor tæt skolen ligger på en skov, hvor de kan finde ingredienserne. ▪ Eleverne får billeder med af de ting, de skal finde (bilag 1)	
3 (3 lektioner)	Tilrede maden	Eleven kan præsentere eksemplariske måltider fra forskellige kulturer (madkundskab) Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden (historie)	Jeg kan ▪ tilberede et måltid der repræsenterer mad, der blev spist i stenalderen ▪ sammenligne livsvilkår i stenalderen med nutidens	▪ Der tændes bål og eleverne går i deres grupper i gang med at lave mad (se bilag 2 for opskrifter) ▪ Maden spises og i grupperne reflekterer eleverne over: Hvordan er det at lave mad anderledes i dag end tidligere?	
4 (1 lektioner)	Indblik i Vikingetiden	Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng (historie)	Jeg kan ▪ besvare spørgsmål vedr. levevilkår og mad i vikingetiden	▪ Eleverne læser om vikingtiden side 40-48 i Historie 4 og laver Kahoot 2	

Forløbene er opbygget således, at de kan anvendes i en læringsmålsstyret undervisning, hvorfor der også i forløbene er gjort plads til, at læreren selv definerer tegn på læring. Det er centeret vurdering, at den enkelte lærer bedst selv kan definere disse ud fra dennes specifikke kendskab til målgruppen. Der er også rig mulighed for, at den enkelte lærer kan tilpasse forløbene efter egne behov og rammer.
Siden er stadig under opbygning, og der kommer hele tiden nye forløb til. I skrivende stund fordeler forløbene sig således:

Fordelingen af forløb efter længde (status slut maj 2016)

Sum 40 forløb	**Korte forløb**	**Længere forløb**	**Langt forløb**
3+4. klasse (14 stk.)	2	5	7
5+6. klasse (7 stk.)	0	4	3
7.-9. klasse (19 stk.)	2	9	8

Fordelingen af forløb efter indhold på indsatsområder (status slut maj 2016)

Sum 19	**Inddrager bevægelse**	**Tværfagligt forløb**	**Uden for skolen**
3+4. klasse	3	1	3
5+6. klasse	1	2	2
7.-9. klasse	1	6	0

Der mangler generelt korte forløb, ligesom man er opmærksom på, at mellemtrinnet er noget tyndt i forhold til de to øvrige områder. Man har dog fra HistorieLabs side besluttet at åbne for de færdige forløb, trods disse mangler. Med lidt tålmodighed bliver disse huller dækket, og der er i hvert fald ingen grund til, ikke at starte sin årsplanlægning her.

Under det enkelte forløb har brugere af forløbet mulighed for at kommentere på forløbet. Det kan være i form af forslag til forbedringer, bud på andre aktiviteter, egen erfaring, elevernes feedback osv. Dermed bliver forløbene statiske.

HISTORIE LAB

Nationalt Videncenter
for Historie- og Kulturarvsformidling

Hjælp til den nye prøveform

FALIHOS' tilbyder nu foreningens medlemmer hjælp til den nye prøveform i Historie og Samfundfag.

Meld dig ind i facebookgruppen "Falihos – Prøvevejledning for medlemmer", hvor du kan få hjælp til afgangsprøverne i de 2 fag – stille spørgsmål, udveksle erfaringer, dele dine undervisningsmaterialer, -skemaer eller egenproducerede elevvejledninger. Kort sagt: Alt hvad der har relevans i forhold til, at vi i fællesskab kan hjælpe hinanden med den nye prøveform i fagene.

Gruppen er kun for medlemmer af FALIHOS, og medlemmer af foreningens bestyrelse vil have fokus på at besvare spørgsmål så hurtigt som muligt.

Ordinær generalforsamling i FALIHOS

10. september 2016

Aarhus C på Kvindemuseet, Domkirkepladsen 5.

Flere fra FALIHOS' bestyrelse var til stede på vores stand på Historiske Dage 2016. Vi glæder os til at byde jer velkomne til vores generalforsamling.

Følg med på vores hjemmeside og facebook hen over sommeren for yderligere information.

ELEVER I 6. – 10. KLASSE SKAL LAVE AVISER OM MENNESKER PÅ FLUGT

Røde Kors, Politiken, Ekstra Bladet og Jyllands-Posten har indledt et samarbejde om Mediekonkurrencen i uge 9, 10, 11 og 12 i 2017. Det er fjerde gang, dagblade fra JP/Politikens Hus samarbejder med en humanitær organisation om det populære undervisningsforløb, hvor elever producerer aviser eller nyhedssites. Konkurrencen vil som noget særligt i år adskille sig fra de forrige i både form og værktøj.

Formålet med undervisningsforløbet er at lade eleverne forholde sig til de 60 mio. mennesker i verden, der netop nu er fordrevet fra deres hjem, familie og venner. Eleverne vil få viden om de udfordringer, konflikter og vilkår, der medfører, at mennesker bliver nødt til at flygte.

Med Mediekonkurrencen vil vi vise, hvordan Røde Kors og lignende organisationer hjælper i nærområderne og hvordan vi med psykologer, læger, ingeniører, m.fl. forsøger at skabe rammerne om bedre liv, tæt på flygtningenes hjem. Eleverne vil skulle relatere emnet til deres eget liv og overveje, hvad 'det gode liv' egentligt er. Vi håber, eleverne vil perspektivere det abstrakte indhold til deres egen hverdag – selv om virkeligheden for en syrisk pige, der netop er kommet til Danmark fra sønderbombede Homs og virkeligheden i en dansk skoleklasse, er meget forskellig, fortæller kommunikationschef Klaus Nørskov, Røde Kors.

Udover at skulle sætte sig grundigt ind i den aktuelle flygtningesituation kommer eleverne til at arbejde med to store genrer i et moderne mediebillede: Den trykte avis og

et nyhedssite. Eleverne introduceres også til undergenrer såsom filmproduktion, artikelskrivning, research, artikelgenrer, interviews mv.

Eleverne får praktisk indsigt i den journalistiske genre og viden om dokumentariske produkter. I Folkeskolens Nye Forenklede Fælles Mål er der flere nedslagsområder, som er oplagte i forhold til arbejdet med avisproduktion og nyhedssite. Særligt i faget dansk under Færdigheds- og vidensmål efter 9. klassetrin står der, at "eleven skal kunne udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation."
Vi glæder os særligt til Mediekonkurrencen 2017, fordi vi i det nye skoleår tilbyder et helt nyt redigeringsværktøj, hvor elever kan lave deres egen version af Jyllands-Posten, Ekstra Bladet eller Politiken. Eleverne vil kunne bruge deres mobiltelefon som arbejdsredskab, når de fx skal lave interview eller tage billeder. Værktøjet er også kompatibelt med tablet, siger Louise Abildgaard Grøn fra skoleafdelingen i JP/Politikens Hus.

Som noget nyt skal man ikke tilmelde sig en bestemt uge, men kan – i de fire uger konkurrencen forløber – arbejde med projektet, når det passer ind i den enkelte klasses skema. Under konkurrencen trykker de tre dagblade 1.000 eksemplarer af elevernes avis til hver klasse. Med 3-4 læsere per avis vil omkring 1 million mennesker læse artikler om det aktuelle emne. Røde Kors leverer den faglige viden om emnet, bl.a. i form af undervisningsmateriale og en faglig 'hotline' for lærere og elever.

Tilmeldingen er åben fra 1. maj. Det hele afsluttes med en event, hvor klasser med den bedste avis og det bedste nyhedssite kåres som vindere. Se mere på: www.eb.dk/skole, www.politiken.dk/skole, www.jyllands-posten.dk/skole , www.rodekors.dk/skole

Yderligere oplysninger:
Røde Kors: Seniorkonsulent Morten Schwarz Lausten, Kommunikation & Fortaler: 3114 1247
Jyllands-Posten/Politiken/Ekstra Bladet: Projektchef Louise Abildgaard Grøn: 6065 3696

Foto: Stephen Ryan .

MIGRATIONSKONFERENCE PÅ NATIONALMUSEET

Af Dennis Hornhave Jacobsen

8. april var Falihos med til at afvikle det første arrangement i Historiedidaktisk netværk, som er et samarbejde mellem faglige foreninger for historie på tværs af uddannelsesniveaer. Arrangementet fandt sted på Nationalmuseet og havde deltagelse af mere end 50 historielærere. Arrangementet var en kombination af spændende oplæg, workshop med mulighed for fordybelse og afslutningsvis politisk debat med Martin Henriksen (DF) og Martin Lidegaard (RV).

Et samarbejde mellem de faglige foreninger oplever vi i Falihos som en klar styrke for faget og ser derfor frem til det fortsatte samarbejde.

Tak til HistorieLab for at facilitere samarbejdet og gøre arrangementet muligt.

NEWSDESK

JP/Politikens Hus lancerer nyt undervisningsværktøj

Elever og studerende får i det nye skoleår helt nye muligheder for selv at prøve kræfter med det redaktionelle maskinrum, når Ekstra Bladet, Jyllands-Posten og Politiken sammen lancerer det helt nye undervisningsværktøj "Newsdesk".

I begyndelsen af det nye skoleår er JP/Politikens Hus klar med et nyt online undervisningsværktøj målrettet elever i folkeskolen, gymnasier, lærerseminarier med flere. Newsdesk hedder systemet, og med det kan elever og studerende lave deres egen trykte avis med tablet, smartphone eller laptop.

De tre store nyhedsmedier i JP/Politikens Hus; Ekstra Bladet, Jyllands-Posten og Politiken står bag systemet, som kan håndtere de tre mediers forskellige tilgange til nyhedsproduktion med selvstændige skabeloner, indhold, medieprofil og layout. Men selve funktionaliteten bag programmet vil være ens for alle tre medier.

Newsdesk afløser Ekstra Bladets og Politikens nuværende undervisningsværktøj "Redaktionen", som lukkes ned til sommer.

"Oplyste borgere er forudsætningen for et sundt og velfungerende demokrati. Mediernes rolle er derfor helt central. Det er vigtigt, at også de yngre medborgere har et godt kendskab til medierne og en god forståelse af deres rolle i samfundet. Med Newsdesk er Ekstra Bladet, Jyllands-Posten og Politiken gået sammen om et helt nyt værktøj, som giver elever og studerende mulighed for selv at prøve kræfter med nyhedsproduktion. Vi håber, at både elever og lærere får glæde af det," siger Stig Kirk Ørskov, adm. direktør JP/Politikens Hus.

Nyt værktøj men fortsat fokus på print
Newsdesk appellerer særligt til danskfaget på grundskoleniveau i 6. – 10. årgang, hvor der i "Dansk – Fagmål for faget dansk" efter 9. klassetrin står beskrevet, at eleverne skal kunne udarbejde opinions- og ekspressive tekster, tilegne sig viden om virkemidler og formidlingsmetoder og kunne fremstille større multimodale produktioner. Avisproduktion er også oplagt som et led i sprogundervisningen, eksempelvis hvis eleverne laver en avis på engelsk, tysk eller fransk.

Når eleverne har lavet deres avis, bliver den trykt i 500 eller 1000 eksemplarer og leveret på skolen, så eleverne kan distribuere dem i lokalområdet. Aviserne ligner i layoutet det dagblad, som eleverne sammen med deres lærer har valgt at arbejde med.

Selvom det nye system afspejler den nuværende medievirkelighed, hvor digitalisering er den helt store tendens, er der fortsat fokus på den trykte avis.

"Avisen er stadig det medie, som lærere og elever foretrækker at arbejde med, når sagprosa-genren sættes på skoleskemaet. Det er måske en overraskende tendens i disse tider, men brugerundersøgelser og flere års erfaring

har vist os, at den trykte avis betyder mere for eleverne i undervisningsøjemed end fx det at lave en hjemmeside i form af et nyhedssite," siger Louise Abildgaard Grøn, projektchef i skoleafdelingen i JP/Politikens Hus.

Om Newsdesk

Hvornår? Newsdesk er klar i starten af det nye skoleår. Newsdesk afløser Ekstra Bladets og Politikens nuværende undervisningsværktøj "Redaktionen", som lukkes ned til sommer.

Hvordan? Som lærer eller underviser klikker du ind på www.newsdesk.dk, logger ind med dit UNIlogin, og derfra viser systemet dig, hvad du skal ved hjælp af videoer eller vejledninger. Det kræver ingen tilmelding at lave avis med Newsdesk.

Hvad koster det? Det er fuldstændig gratis at bruge Newsdesk.

Hvem kan bruge Newsdesk? Materialet er målrettet til undervisningsinstitutioner, særligt folkeskolens større klasser og gymnasiet, men Newsdesk kan også anvendes af for eksempel foreninger, sportsklubber og lignende. Det kræver dog en godkendelse fra JP/Politikens Hus først, da formålet med avisproduktion skal rumme en eller anden variation af en læringsproces.

Flere oplysninger om Newsdesk kan findes på: newsdesk.dk

Udvikling og design af Newsdesk: Alpha Solutions og Advice.

Yderligere oplysninger
Louise Abildgaard Grøn, projektchef i skoleafdelingen i JP/Politikens Hus, tlf. 60 65 36 96